

"Folkminnestävlan".

Under skördearbetets raster och pauser berättades "historier", dels ur tradition, dels ur egen erfarenhet. Här några sådana ur minnet från min ungdom.

- 1) På den tiden då all huggning av gräs och säd utfördes för hand med lie, var det synnerligen värdefullt att vara ägare av en god lie, som kunde hålla tettet. En dräng ville bli ägare till en sådan lie och gick i detta ärende till en troukärning eller "klok". - En god lie, jo, det skulle han få och därtill en som aldrig behövde slipas. Men på ett villkor: han skulle aldrig titta i eggen. Ja, det var ju ett lågt villkor, tänkte drängen. En gång hade han varit och huggit grönfoder och lassat på vagnen och på sedvanligt sätt stukat lien in i det avhuggna gräset. På hemvägen skulle han köra genom ett "le" (spind). Därvid körde han för nära ena sidan, så att lien skrapade emot "hestölpen", som var av sten. Sj, tänkte drängen, där fick min gode lie mer än den tälde. Och rent instinktivt tog han den och tittade i eggen. Men det skulle han ej gjort.

ty då visade sig den gode tien endast vara ett avbrutet "sieben" (revben) av en häst.

Måjligen härleder sig härav utropet när någon huggar i sten: "Titta inte i eggen!"

- 2) Vid en prästgård hade prosten lovat sin gårds dräng en fårskinn, om han var duktig och dre på med skördearbetet. Drängen lovade detta. En dag, då säd skulle huggas, frågade han karlarna: "Vilket viljen I helst, hugga fort eller sakta. De tyckte det var en besynnerlig fråga och menade det ju vara bäst att gå fram ordentligt. Ja, svarade drängen, I kan få göra precis som I vill, men lova mig att min närmaste man icke kommer mig närmare än på sju famnars avstånd. Detta lovades. Fram på dagen går prosten ut i trädgården för att på avstånd se hur drängen införde sitt löfte. Då han ser honom ett godt styecke före de andra, ropar han på sin fru: "Mor, mor, Kom och se skinnit den honom!" — —

- 3) I en höstlättn hade ett antal äldre och yngre män samlats. Bland dem var också en äldre man klädd i lång skörtrock och förbedd med en ny, oslipad tie samt dets "väddesten". Då de övriga började arbetet låg vår man på knä vid bäcken och "vädde" (slipade tien). De yngre gjorde narr åt honom och menade han

skulle bli långt bakått och därför komma att "bestä"
(bjuda). I alla fall skulle han väl få lägga rocken,
som föga passade i sommarvärmen. Men var man
lät dem hållas. "Skatten väst som skatten väst" sä-
ger ju ordspråket. Dagen var varm och till frukost
hade ätit sitt sin. Följden blev att törsten infann
sig och tätta upphåll gjordes för att dricka. Detta
i förening med värmen mattade. Fram på eftermidd-
dagen voro därför krafterna betydligt nedsatta
och därtill liarna stöa. Men nu visade var
man sig på styva linan, ty han kunde konstern
att hålla skarpt. Han gjorde därför den ena "ut-
huggningen" efter den andra. Det var nemligen
en sed, att då någon i laget blev utsatt för
grycket enu annars kom i dispyt, så sökte
den förfordelade att ta hämnd genom att "hugga
ut" sin antagonist, d. v. s. tvinga honom att lämna
släturlinien eller släturlidjan för att slippa bli
huggen i hälsarna. Den sålunda "uthuggne" var
då skyldig bestä, vanligen ett halvt stopp brän
vin ($\frac{2}{3}$ liter). När man hade knäppt rocken och
vid varje uthuggning hoppade han till, så
att rockskjortena flög ut, och så skrek han "Tjo"
4) Vid en prästgård brukade prästen gå ut och se
på skördearbetet. En dag upptäckte han att
en äldre man ständigt låg på knä och "vätte"
sin tie. Prästen gick till sin dräng för att

4.
höra hur det förhöu sig. ~~Drängen~~ "När jag Kommer",
sade prästen, "alltid ligger han och vadder oth
vadder!" Drängen förklarade nu saken så,
att ingen var så skicklig i Konsten att "vadda"
som mannen ifråga. När därför någon i laget
fisk sin lie stö, överlemnade han den till den
me 'skärklipare', och därpå en annan, undan
för undan. På så sätt Kom han att bli en
ständig "vaddare".

M. L.

Sjöbo, Färs härad, i november 1932

Magnus Löppren

Lantbrukare Sjöbo